

"כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל" אישה בעולם גברי

1 "ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים: יתן יהוה את האשה הנבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל ועשה חיל באפרתה וקרא שם בבית לחם: ויהי ביתך בבית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן יהוה לך מן הנערה הזאת: ויקח בעז את רות ותהי לו לאשה ויבא אליה ויתן יהוה לה הריון ותלד בן: ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי ותקראנה שמו עובד הוא אבי אבי דוד" (רות ד, יא-יז)

2 "...לכל אחת מאיתנו יש עץ שורשים נשי: יש לנו אם, סבתא, וסבתא רבה, יש לנו בנות. בגלל שהוגלנו לבתי הבעלים, שכחנו את ייחודה של הגנאלוגיה הנשית. הבה ננסה למקם את עצמנו מחדש בתוך שושלת נשית, כדי שנוכל לאחוז בזהותנו".
(לוס איריגארי מתוך: "רות, סוף: על משיחיות ונשיות במגילת רות", יונה ארזי. באתר בינה)

- 3 שאלות
- 1 מהו תפקיד האישה על פי הפסוקים? אילו תפקידים נוספים ביצעו הנשים במגילה?
  - 2 ברוב המקרים בתנ"ך מצוינות שושלות של אבות וגברים, וכמעט שאין ציון של שושלות האימהות. מדוע הקפידו לציין את הנשים בסוף מגילת רות?

שורת נשים שקטה / דליה קווה

כמו בפושקה רוסית,
בקה בתוך בקה,
מקפלות בי
אמי וסבתי
ואם אמה
וקבטה
וכל הדורות,
שורת נשים שקטה
כמו שדרה של כה.

- 1 באילו אופנים מקופלות בתוך כל אחת ואחד מאיתנו אימא וסבתא וכל הדורות?
- 2 "שדרה של כוח" - אילו סוגי כוח הפגינה רות בסיפור המגילה? איזה כוח עובר בשושלת הנשית של המשפחה שלכם ושלכן?
- 3 במאמר ובשיר ישנם שני דימויים שונים לביטוי הקשר עם דורות העבר. באחד מתואר עץ והשורשים שלו, ואילו בשני מתוארת ה"בבושקה" (שזו בובה בתוך בובה). מה ההבדל בין השניים? איזה דימוי מתאים לתיאור הקשר שלכם עם דורות העבר?

"כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל"

אישה בעולם גברי

4

"בניגוד גמור לסינדרלה של עולם האגדות ולסיפורים אחרים במקרא, הסינדרלה המקראית אינה יפת תואר כלל. במקרא מככבות לא מעט גיבורות שיופיין הרטיט והלהיט והניע את ציריהן של כמה מן העלילות המרתקות ביותר בתנ"ך ... מול כל היפיפיות הגדולות של המקרא עומדת לה רות נטולת תואר לחלוטין ... מדוע יצר מחבר רות את הסינדרלה שלו נטולת יופי? רות היא יותר מאשר עוד סינדרלה ספרותית, היא הסינדרלה הסטראוטיפית ביותר האפשרית. ברות מתגלמים כל המעמדות הנחותים של המקרא: אלמנה, ענייה ונכריה (ולא סתם נכריה, אלא מואביה, בת לאחד משני העמים המשוקצים ביותר בתנ"ך ... והנה, בסוף הסיפור יושבת לה האלמנה הנוכריה והענייה הזו ברום הסולם החברתי, נשואה באושר ובעושר לאיש המכובד ביותר בקהילה וחובקת בזרועותיה את סבו של המלך הנערץ ביותר בישראל. מה גרם למהפך המדהים בגורלה? ... רות מצליחה בצורה חסרת תקדים בעולם קשה ונטול סיכויים אך ורק בזכות אישיותה המרשימה וחמותה החכמה. שתי הנשים הללו, רות ונעמי, חוברות יחד באחוות נשים עמוקה וחזקה, ששום גבר ומוסכמה אינם יכולים לעמוד מולה.

"מגילה זו - למה נכתבה?" שאל רב זעירא, ודורות רבים של פרשנים תהו יחד איתו. מגילה כל כך מתוקה עם גיבורים כל כך טובים, בלי אף מפלצת מרושעת שאפשר לזלול בסוף לתיאבון, איזה מסר טמון בה? תשובות רבות ומעניינות ניתנו לשאלה המסקרנת הזו ...

רות היא סמל ומופת לאישה שחיה בעולם פטריארכלי (גברי) נוקשה, והצליחה לשנות את גורלה במו ידיה. לא בעזרת יופיה, אלא בזכות אישיותה המיוחדת, ובזכות אחוות-נשים אמיצה בינה ובין חמותה. בחג הקציר, שהוא החג הכי נשי ולא אלים בלוח השנה היהודי, אנו חוזרים אל אם המלכות הנערצת שלנו, והיא מפיחה בנו רוח של פריחה, התחדשות ותקווה."

יוכי ברנדס, סינדרלה המקראית, בטאון בתל"ם.

מדוע מכונה רות "סינדרלה"? האם סיפור המגילה דומה לאגדה? ?

אילו היו מעבדים את המגילה ללשון של אגדות ילדים, האם הייתם ממליצים לספר אותה? ?
 נמקו את עמדתכם.

מהו המסר של הסיפור? האם כדאי לשנות או להוסיף לסיפור מסרים אחרים? ?

שאלות

ישיבת
בינייט

הצילום כריכה לאגדת ישיבת

על פי מגילת רות.

♥ שימו לב לשם האגדה ולאיוור (אפשר לאייר

או למצוא תמונות ממאגר ממוחשב).

כיצד תדגישו את המסר של העצמת נשים?